

Komentarji

Verjet na konvenciji Ameriške legije

Ameriška legija je organizacija vojakov svetovne vojne. Vse ameriške vojne je puzala seboj alično organizacijo. Ameriška tradicija glede vojaške tradicije je, da so se udeležili vojne, ni pa nikjer na svetu. Zlasti je bilo v preteklosti. Vojaki iz svetovne vojne so dobili zastonj; udeleženci kake vojne do ene s Španijo 1938 so imeli pokojnino do 10 let in enako njihove vdove.

Tradicija pa počasi izumira. Nekdanji privilegijev za vojake ni več. V svetovni vojni je Amerika imela več moči kakor v vseh svojih prejšnjih vojnah skupaj — danes bi najraje pozabila na vse te "junake." Sicer jih je običajno v slavo, ampak ne reči ne napolnijo žepov. Med brezposelnimi in brez dela v teku zadnjih štirih let je bilo na tisoče in tisoče bivših vojakov.

Če bi bil uspešen le deloma, bi bil uspešen le deloma. Ameriška legija vodi ta boj vsa leta in s svojim močnim vplivom je že dvakrat pri kongresu, da je dovolil izdati bonusa, toda predsednik je odločil in pri tem je "junaki" so silno ropali, a brez uspeha.

Roosevelt je žel še dalj; ne, v letošnjem izrednem zasedanju prepreči vsako razpravo o bonusu, temveč je tudi do tega, da je kongres znižal vojaško pokojnino in odpravil bolnišnico vsem onim, ki so obolevali in le deloma poškodovani. Noben predsednik še ni tako zadržen federalne pred "narodnimi junaki" kakor Roosevelt.

Če ima legija konvencijo v Chicagu in Roosevelt je v rokah, naj pride konvencija in pojasni svoje. Predsednik je bil v kar najstari? Ignorirati ni v močeno Ameriško legijo, ki pomeni korenit preobrazbo v novi tradiciji. Ameriška legija je vedno velika politična sila. Roosevelt so namigali, da je najbolje, če gre. In ta prišel.

Roosevelt je prišel na konvencijo pozdravit legionarje, ki so kot imenitni delavci. Ni ni pojasnil in nič jim ni povedal, da je legija, da oni niso noben pripravljeni kaj več kot drugi delavci sloji. Skratka: legija ni izvedel od njega nič, kar lahko čitajo v poročilih Washingtona, namreč o položaju republike.

Če ni znamenje preloma s tradicijo, je pa znamenje, da se Ameriki v zadnjih letih tradicije, o katerih bi mislil, da stoji za več, se drolje kakor posušen.

Ameriška legija je lahko še kake organizacija, ki na svojih zborovanjih reagira na reakcionarne resorose — je lahko organizacija, ki vidi ameriška reakcija v boju proti fašističnega vladarja, da se ne spremeni dejstva, da je stari sijaj ameriških vojakov močnejši. Na zunaj se še delajo kakor, da nekaj pomeni, da znotraj so pa vedno v praznini.

Črna lista: Noted as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Črna lista: Noted as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

S KONVENCIJE AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Nira mora uspeti, pravi Green. Federacija se ponovno izreče za brezposelnostno zavarovanje. Plače niso dohitele cen

Washington. — (FP) — Po Greenovi izjavi delegatom, dežela nima druge poti kakor da se oprime Nire. "Pot nazaj je zaprta. In če bo Nira zmagala, bo to edina zasluga delavskih mas, ki stoji solidno za predsednikom," je poudaril Green.

"Mi ne maramo nič slišati o kakšni tuji filozofiji (radikalni). Delavstvo je ostalo mirno in potrpežljivo, ker je disciplinirano patriotično in ker veruje v ameriške institucije. Ne bo pa ostalo več pri tem. Delavstvo je na vsej črti za new deal in ga smatra za nekaj bistvenega, za nekaj novega in boljšega kolikor se njega tiče."

S temi besedami je Green vrgel rokavico radikalcem, ki agitirajo za socialno revolucijo, in prav tako velebznisu. Konservativne elemente je Green zagotovil, "da ne maramo nič slišati o kakšni tuji filozofiji", obenem jih pa obvestil, da delavstvo zahteva nekaj novega: popolno organizacijo vseh industrij, več plače in krajši delovnik.

Posebnege idealizma ni v teh besedah, žel pa je zanje pri delegatih burno odobravanje. Med vrtavicami pomenijo, da je Ameriška delavska federacija za "nov kapitalizem", za takega, ki b' delavstvu ne zanika nekaterih pravic in večji kos kruha ter več prostega časa. Je vae skupaj le blizniska propozicija. Če imajo podjetniki pravico do popolne organizacije po industrijah v svrhu kontrole cen in produkcije, tedaj mora imeti slično pravico tudi delavstvo, da potom svojih uni protektira svoje delovne interese.

Green je rekel, da se bo federacija borila tudi za zavarovanje proti brezposelnosti. Proti temu je bila dolga leta, ampak se je splošni zahtevi lansko leto končno podala. Ni pa še podzvela nobene kampanje, zakar je bila eksekutiva v terek kritizirana.

Drugo, za kar se bo federacija borila, je odslovitvena plača, ki je nekakšna odškodnina za izgubljeno delo. Pred nekako desetimi leti je to ugodnost priborila v čikaški industriji za moške obleke Amalgamated Clothing Workers unija. To je bil edini slučaj, ko je podjetnik plačal odslovitvenemu delavcu odškodnino. Federacija bo to napravila za splošno zahtevo. Diskriminacija napram delavcem, ki prekorajijo 40. leto in so jim pri neštejnih podjetjih zaprta vrata, je druga točka, proti kateri se bo federacija borila.

Koliko so se zvišale faktične plače, je pokazal Green s citiranjem statistike National Industrial Conference Boarda, ki je podjetniška organizacija. Iz te statistike je razvidno, da se je od marca meseca zvišala nakupna sila delavstva v dolarjih in centih 6.9%, cene živlenskimi potrebščinam pa so se dvignile 7.1%, torej nekoliko več kakor pa za zasluzek.

Delegatje si mnogo pripovedujejo o — plavem orlu, ki je postal največja farsa. V oblačilni industriji ga na primer kontraktorji šivajo na srajce, ker imajo pod pravilnikom uradniško osebo, da si sreeje izdelane v znojnih tovarnah. Slieno je s tiskarsko industrijo. Casopisi na primer kažejo plavega orla, delavstvo, predvsem uredništvo in upravniško osebo, pa dela pod starimi razmerami.

Sploh je mnenje, da bo plavi orol v par mesecih izgubil med staro šaro in njegovo mesto pa bo zavezla vladna palica. To pravi uradniki union laible departementa Ameriške delavske federacije.

Konflikt na konvenciji federacije

Dve ali tri frakcije so nastopile proti Greenu. Zahtevajo naprednejši program in delavsko stranko

Washington, D. C., 4. okt. — Na 53. redni konvenciji Ameriške delavske federacije je izbruhnil konflikt. Dve ali tri frakcije so nastopile proti Greenu in eksekutivi. Green se sicer vede, da je opozicija preslaba, da bi ogražala njegovo ponovno izvolitev, vendar je spor precej oboježen in nič se ne ve, kaj lahko še pride.

Konflikt je nastal zaradi radikalnih izprememb, ki so prišle z depresijo in današnjo veliko kampanjo organiziranja delavcev. Na primer kovinarske unije, ki jih vodi John P. Frey, ni so zadovoljne z novo metodo industrijskega organiziranja delavcev; Frey zahteva, da mora federacija ostati pri strokah ali starih "craftih."

Druga frakcija napada Greena, ker ni pritisnil na kongres za zdajno spomlad za zakonitev federalnega zavarovanja proti brezposelnosti kakor je sklenila federacija na svoji lanskoni konvenciji.

John L. Lewis, predsednik rudarske unije, zahteva, da se eksekutiva federacije poveča na 25 članov; zdaj jih ima enajst.

Čez 70 delavcev zgorelo

Dvesto ranjenih v silni katastrofi v Los Angelesu

Los Angeles, Cal., 4. okt. — Več ko 70 delavcev je izgubilo življenje v ognju in dimu in 200 je ožganih ali ima slomljene ude, ko je večeraj popoldne požar obšel mestni Griffith park, v katerem je bilo več sto brezposelnih delavcev na mestnem delu. Griffith park je bila goščava v globoki, škatli podobni dolinici med strmimi hribi. Nekdo je zaglal cigareto v suho listje in kmalu so buknili plameni, ki so se naglo širili. Delavci so skušali pogasiti ogenj, pri tem so pa bili zajeti od vseh strani od plamena in dima in rešitev za nje je bila nemogoča. Ostali so se rešili s tem, da so drveli skozi val plamena in plezali po stenah. Ogenj je uničil goščavo in čez noč so prinesli iz pogorišča 35 trupel; ostali ponesrečenci leže še tamkaj, kajti pogrešajo še nad 35 delavcev.

Einstein apelira za demokracijo

London, 4. okt. — Nemški učenjak Einstein je sinoči pletiral pred 10,000 poslušalci v Royal Albert dvorani za ohranitev demokracije in osebne svobode. Shod je bil silna demonstracija proti Hitlerju in Einstein je žel velike ovacije, da si direktno omenil Hitlerja niti nacijske v Nemčiji.

Koliko so se zvišale faktične plače, je pokazal Green s citiranjem statistike National Industrial Conference Boarda, ki je podjetniška organizacija. Iz te statistike je razvidno, da se je od marca meseca zvišala nakupna sila delavstva v dolarjih in centih 6.9%, cene živlenskimi potrebščinam pa so se dvignile 7.1%, torej nekoliko več kakor pa za zasluzek.

ROOSEVELT SE VEDNO KOLEBA Z INFLACIJO

Senator Thomas začasno prenehal s kampanjo. Kdo bo skrbel za 12,000,000 brezposelnih? Krediti, krediti...

Washington. — (FP) — Senator Thomas iz Oklahome je te dni naznanil, da bo za nekaj časa prenehal s kampanjo za inflacijo in predsedniku Rooseveltu dal priliko, da vlada pokaže, če more izvoziti deželo iz krize brez te drastične injekcije.

Inflacijski blok, ki v glavnem zastopa poljedelake interese, je postal izredno glasan, odkar je deželo ponovno začela objemati stagnacija. Bombažni farmarji in plantažniki, ki so zborovali pred kongresniki na jugu zahtevali od predsednika inflacijo za vsako ceno. Slično stališče so zavzeli tudi farmarji v Iowi na svoji konvenciji.

Proti tem zahtevam so na predsednika pričeli deževati glasovi proti inflaciji. Največ iz bizniskih krogov pa tudi iz delavskih. Znano je, da bi se Roosevelt rad izognil inflaciji in se je bo poslužil le kot zadnjega sredstva. Ni pa na jasnem, kako se je temu mogoče izogniti, kakor tudi ni na jasnem nihče drugi.

Administracija zaenkrat stavi upanje v ekspanzijo kredita. S svojo skemo, ki določa liberalna posojila bankirjem v svrhu financiranja produkcije, kakor tudi direktna posojila podjetnikom v leti namen, dosedaj še ni daleč prišla. Sploh nikamor.

Teh vladnih posojil, ki niso brez pogojev, se branilo tako bankirji kakor tudi industrialci. Na eni strani je bil začet toliko v zastoju radi nagleda naraščanja inventarja ali blaga v zalogi, da ni posebnih zahtev za kredite, na drugi strani pa vidijo industrijski mogotci veliko vladno peto v teh posojilih. Če sprejmejo kredite, se ne morejo ubraniti še večjemu vladnemu vmešavanju v biznis, njih biznis. Vsaj v preteklosti je bil.

Zadnje dni je predsednik pokazal farmarjem novo oljino vejico, s katero jih skuša odvrti od zahteve za inflacijo. Ta vejica je v ogromni neprofitni vladni korporaciji, ki bo kupovala od njih produkte, direktno kjerkoli bo to mogoče in jih dajala brezposelnim v mestih. Ta korporacija bo osnovana v bližnji bodočnosti in po predsednikovi izjavi tudi prične takoj funkcionirati.

Da bo s to potezo vlada prišla v nemilost pri trgovcih in spekulantih, je gotovo. Z direktnim kupovanjem od farmarjev bodo odpadli profiti. Ker gre za velike profite, ki jih je treba odvrti od zahteve za inflacijo.

(Dolge na 2. strani.)

Johnson ožigosal Jeklarske barone

Rekel je, da so naduti podjetniki zakrivali "trouble" v Pennsylvaniji. Čez 50,000 rudarjev, velika večina, je zavrglo poziv unijakih voditeljev na delo in sklenili so, da bodo nadaljevali "revolto", dokler Frickova družba ne podpiše pogodbe z unijo

Kdo je streljal na avstrijskega diktatorja?

Reakcionarji pravijo, da je bil socialist, ti pa dokazujejo, da je nacij

Dunaj, 4. okt. — Avstrijski diktator Dollfuss je bil večeraj lahko ranjen, ko je mlad človek izstrelil vanj dve krogli pred palačo zaprtega parlamenta. Zadet je bil v prsi in roko. Dollfuss se je po napadu odpeljal domov v svojem avtu in takoj naznanil javnosti, da ni nič hudega. Atentatorja so zaprli. Polcija še ni ugotovila politične pripadnosti napadalca. Povedal je le, da se piše Rudolf Dertil in star je 22 let.

Socialistični listi so takoj naznanili, da je Dertil nacijski fanatik, ki je bil vojak v avstrijski armadi. Nasprotno pa skuša klerikalni tisk uveriti javnost, da je atentator socialist.

Monakovo, Bavarska, 4. okt. — Nacijske oblasti na Bavarskem so večeraj zapre katoliškega duhovna Heigela v Eberndorfu na obtožbo, da je zaničevalno govoril o Hitlerju. Drugi katoliški duhoven Gruber je bil aretiran, ker se ni hotel udeležiti "praznika šetve" sadnjo nedeljo.

Španska vlada spot padla

Zbornica strmoglavila kabinet konservativnega Lerrouxa

Madrid, 4. okt. — Vlada deničarskih republikancev pod vodstvom starega Alejandra Lerrouxa, ki je živel 21 dni, je večeraj padla, ostavko, ko ji je parlament izrekel nezaupnico. Predsednik Zamora ima zdaj težko nalogo, da poišče novo vlado. Socialisti so pozvali svoje delavske unije, najmočnejše v Španiji, naj bodo pripravljene na vse eventualnosti.

Laboritje v Agilji se izrekli proti vrnitvi zlate valute

London, 4. okt. — Delavska stranka je na svojem zboru sklenila, da je proti povratku zlatega standarda. Vlada je pozvana, naj podpravi bankarski sistem.

Japonska spot dreza Rusijo

Tokio, 4. okt. — Japonski zunanjni urad obtožuje Sovjetsko unijo, da gradi v Vladivostoku veliko bazo bojne mornarice. Baza bo naperjena proti Japonski.

New York, 4. okt. — Federalni administrator Hugh S. Johnson je večeraj priznal pred poročevalci, da so jeklarski baroni v okolišu Pittsburgha sami zakrivali konflikt, ki ga imajo danes s svojimi delavci in rudarji. Johnson je bil previden in je rekel, da to pove na svojo lastno odgovornost.

"Trma nekaterih jeklarskih podjetnikov je izčrpala vao mojo potrpežljivost," je rekel Johnson, "zdaj pa podjetniki žanjejo, kar so posejali. Toliko časa so natezali pogajanja zaradi nekaterih malenkostnih točk, da so izvali jezo rudarjev. Tega so si sami krivi."

Pittsburgh, Pa., 4. okt. — Več ko 50,000 rudarjev je večeraj zaključilo, da bodo nadaljevali stavko na "revolto proti vladi" kakor so eksekutivni odborniki rudarske unije označili ta štrajk. Stavka bo trajala toliko časa, dokler trmoglava Frickova družba ne podpiše pogodbe s rudarsko unijo, kar bo značilo priznanje. Frickova družba, ki je podružnica jeklarske korporacije, noče privoliti v "check-off" niti dovoliti rudarjem, da bi sami izvolili svojega tehtničarja.

Okrog 20,000 rudarjev iz sosednjih okrajev se je vrnilo na delo.

Zborovalci v Searightu so zavrgli poziv svojega distriktnega predsednika Feeneya, ki je skušal prepričati stavkarje, da je Frickova družba priznala unijo s tem, da je obvestila eksekutivno organizacijo, da se bo držala pogojev v pravilniku mehkega premoga. Rudarji so odgovorili, da to ne zadostuje. Družba mora podpisati pogodbo s unijo.

Revolta rudarjev proti jeklarskim magnatom je torej obenem revolta proti voditeljem rudarske unije United Mine Workers, ki zahtevajo, da rudarji končajo štrajk.

Stavka jeklarskih delavcev v Clairtonu, Pa., Steubenvilleu in Athensu, O., in v nekaterih jeklarskih mestih sosednje West Virginije se nadaljuje. V Steubenvilleu so bili večeraj izgreli med piketi in policijo.

V Bellairu, O., se je 400 rudarjev vrnilo na delo.

Orkan ustavil civilno vojno na Kubi

Havana, 4. okt. — Običajni tropični vihar, ki prvi 50 milj na uro, je večeraj zadef Havano in guerilsko bojevanje na ulicah, ki je pretilo izbruhniti po dokončani bitki pred hotelom Nacional, je bilo odgodeno. Bojevniki so izpraznili ulice in se zaprli v hiše. Rebelni oficirji, kolikor je ostalo živih in ki so se podali vladnim četam, se nahajajo v zaporih trdnjave Cabanas.

Volilni odbor zavrgel socialistično listo

Akron, O. — Dasi so tukajšnji socialisti dobili na nominacijsko peteljo več podpisov kakor predpisuje zakon, jo je reakcionarni volilni odbor vseeno zavrgel. To je storil pod pretezo, da so veljavni podpisi le tistih volilcev, ki so volili leta 1931, kar je popolnoma nova interpretacija zakona.

Stavka steklarjev

Pittsburgh, Pa. — Ko je po sprejetju uposlitenega dogovora Hamilton Glass Co. znižala plačo na 30 centov na uro, je krog tristo delavcev zastavkalo. Zahtevajo minimalno plačo 40 centov na uro za ženske in 50 centov za moške.

Revolucija na Kubi: kontrarebelni častniki oblegani v hotelu Nacional v Havani, si morajo sami kuhati.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Haroldine: za združene države (sven Chicago) in Kanada \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 za štiri leta; za Chicago in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; za inozemstvo \$6.00.
Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cleveland \$1.50 per year, foreign countries \$6.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. — Rokopisi se ne vračajo.
Advertising rates on agreement. — Manuscript will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik s tem: PROSVETA
507-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

Domač drobiž

Obiskovalci razstave

— Chicago. — Svetovno razstavo in urad SNPJ so obiskali: Martin Stefančič, Pittsburgh, Kana.; Mary Petrovič, Ana Serjanc, St. Louis, Mo.; Jacob Kerstine, Lorain, O.; L. F. Oswald, Delmont, Pa., Frank Supancic, Claridge, Pa.

Smrtina nesreča v rovu

Hall, W. Va. — Dne 28. sept. je bil pri delu v premogovniku ubit Mihael Prele, doma iz Gornje Košane pri St. Petru na Krausu. Bil je član društva št. 515 SNPJ in zapuščena družina.

Novi grobovi v Clevelandu

Cleveland. — Umrl je John Petrovič, doma z Vrhnike. V Ameriki je bil 30 let in zapuščena pet sinov in eno hčer. Drugi mrlič!

Mary Starič, roj. Orazen. V Ameriki je bila 43 let in zapuščena moža in sina. Doma je bila iz Čenovka pri Trebnjem.

Magdalena Beretič, roj. Cesar, stara 51 let in doma iz Goriške vasi pri Mirni na Dolenjskem. V Ameriki je bila 27 let in zapuščena moža ter tri otroke.

Ivana Erjavac, ki zapuščena moža.

Okrađena prodajalnica

Cleveland. — Grocerijska prodajalnica bratov Špehov je bila zadnje dni okrađena za \$400 v gotovini. Tatovi so vlomili v klet in od tam v prodajalniške prostore ter odšli neopaženi.

Bojevit kongres v jeklar-skem okraju

Družba se podala skupnemu pritisku in uposila odslovljene delavce

Warren, O. — V okraju Trumbull, kjer prevladuje jeklarska industrija, so si delavci in farmarji zgradili bojevitvo sekcijo Kontinentalnega kongresa s sedežem v Warrenu. Tvorijo ga razne delavske organizacije in farmarji.

Ko je Youngstown Press Steel kompanija nedavno odslovila sedem delavcev radi unijskih aktivnosti, so potom okrajne sekcije kongresa stopile v akcijo vse pri družene organizacije in pomagale federalni jeklarski uniji, a je kompanijo prisilila na zopetno uposlitev odslovljenih delavcev.

Močno sekcijo tvorijo v kongresu organizirani brezposelni pod vodstvom R. H. Smitha. Aktivni so tudi v kampanji za organiziranje jeklarskih delavcev, kakor tudi okrajna sekcija kongresa. Smith je bil imenovan za organizatorja Ameriške delavske federacije.

Med farmarji je kongres aktiven za ustanovitev farmerske unije v tem okrožju. Vsem pridruženim organizacijam pošilja tudi tedenske vesti iz delavskega gibanja.

Gradbeni delavci za Ikenovo lestvico

Washington. — Konvencija gradbenega departamenta Ameriške delavske federacije je v principu sprejela pravilnik za javno gradnjo, katerega je izdelal notranji tajnik Iken, ki je obenem načelnik vladnega konstrukcijskega programa. Pri tem delu velja 30-urnik na teden in medna lestvica od \$1 do \$1.20 za izučene gradbenike in od 40 do 50c za navadne delavce.

Slične pogoje bodo gradbene unije skušale vključiti tudi v gradbeni pravilnik za privatno industrijo.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke iz raznih krajev

Produkcija in distribucija

Pueblo, Colo. — "Tehnokracija" je boj za iztrganje nakopičenega bogastva, ki ga poseduje le nekaj ljudi v tej deželi; je boj za kruh delovnih ljudi; je organizacija, ki bo izvojevala in iztrgala produktivna in distributivna sredstva iz rok par ljudi in obratovala ves ustroj za porabo in ne za profit, za vse, ki bodo delali.

Tako je rekel govornik na shodu v mestni dvorani 28. sept. V Pueblo se je ustanovil klub te organizacije. Na tem shodu je bilo kakih 150 ljudi. Izmed Slovencev nas je bilo šest. Bilo bi jih gotovo več, pa bo najbrž vzrok, da niso vedeli. Med nami je malokdaj dober orator ali govornik in zato bi bilo dobro, da ga vsi slišijo. Veliko je zamudil vsak delavec, ki ni bil na tem shodu. Govornik je dokazoval, kako se producira v sedanji kapitalistični družbi. Govornik, inženir po poklicu, ni govoril, da bi pridobil poslušalce, ampak dokazal je, kje in kako je lahko delavstvo Amerike rešeno mizerije in hlapčevstva. Reši se lahko le, ako si osvoji orodje za produkcijo in distribucijo vseh stvari za rabo v družbi.

"Mislimo si planoto, veliko planoto in sredi te planote hrib. Ta planota je polna gladnih in raztrganih družin, med njimi pa nakopičeno bogastvo v rokah le nekaj ljudi." Tako je sedanja Amerika. Tak sistem je gnil in razpada. Delavci, če hočete kruha in sigurnosti za življenje, se organizirajte ter si vzemite vladno in stroje za obrat v splošno korist ljudi.

"Mehanični izumi za produkcijo so daleč naprej, med tem ko je zaostal mentalni proces ljudi," je nadaljeval govornik. Povedal je veliko resnico. Z ljudmi, ki so se v mladosti zanimali za knjige, jih brali in se učili, je lahko govoriti. Z ljudmi pa, ki so vse svoje življenje brali le dnevna senzacionalna poročila, ne pridemo daleč. Tako samo pričakujejo, da bo nekaj prišlo samo od sebe. Tak človek pri stroju je kot stroj: monotonost vsakdanjega dela. Za nič se ne briga.

Govornik je orisal finančno stran: "Bušelj pšenice je vedno vreden kolikor je vredno žito za prehrano." In kakšne cene so letos, lani ali pa pred letom 1929? Te cene določajo finančni kralji Amerike. Ako imaš danes tisoč dolarjev, ne veš, koliko bodo ti dolarji vredni čez nekaj mesecev." Govornik je spretno orisal kakšna izmenjevalna sredstva so potrebna, da se bo lahko preživljal delavec in farmar. Amerika je polna raznih zadolžnic, ki se obrestujejo in vladnih zadolžnic, vse to pa je v rokah bankirjev in gamblerjev. Vse naj pa plača ljudstvo. Kako naj plača? Kako naj ameriško ljudstvo plača nad dve sto milijonov dolga ameriškim finančnikom?

Takšno je sedanje gospodarstvo: ves profit vsega dela se grmadi le v en kraj.

"Imamo tovarne za čevlje, ki ne obratujejo, na kupe usnja je v tovarnah, ljudje pa hodijo in trempajo bosi in raztrgani iz kraja v kraj."

Takšno je gospodarstvo kapitalistične Amerike.

Zakaj je tako?

"Manjšina ameriškega ljudstva je dobro organizirana, med tem ko je ogromna večina brezbrilna in neorganizirana," je rekel govornik.

"Sem radikalec," je nadaljeval, "pa definirajmo to besedo: Radikalec je človek, ki je za resnico — samo za resnico. In koliko gorja prestanejo ljudje, koliko zaničevanja samo zato, ker uče resnice. Hočem revolucijo ali evolucijo, karkoli že, samo da pridejo mase do sadu svojega dela," je izjavil.

Govornik je povedal, ko je zadnjo pomlad bilo o tehokraciji več objavljenega v časopisu, da so upali na ta način doseči ljudstvo in ga podučiti, naenkrat pa je organiziran tisk ustavil vse. Tedaj je jano v čigavi službi je veliko ameriško časopisje. Ne za ljudi, ki čitajo take liste, ampak za denarno plutokracijo; za tiste ljudi, ki se nikdar v svojem življenju niso

ničesar koristnega producirali. Slovenski delavci, oprite se svojih delavskih listov! Kapitalistični fevdalci se bodo morali umakniti novemu ekonomskemu redu — novi civilizaciji. Zakaj se ne bi poučili o tem velikem boju? Saj smo tako ali tako del tega boja! Bojazen, to je tisto, ki zaslužuje ljudi in jih napravi v hlapce.

Joe Hochevar.

Razne vesti

Bridgeport, O. — Kot se sliši, je bila velika udeležba na konferenci in pikniku 24. sept. na Piney Forku. Konferenca so koristne. Sodrugi, katerih je mala peščica na Piney Forku, so bili zelo zaposleni. Kot sem slišal, bo prihodnja konferenca na West Pointu. Komur je naselbina West Point znana, mora priznati, da tam so večinoma vsi naprednega mišljenja in da bo zborovanje med njimi zelo živahno. Zato bomo morali gledati, da bo velika udeležba.

V nedeljo, 24. sept. sta bila tukaj na obisku naša somišljenika Frank Štrubelj in Joseph Lampich iz W. Aliquippa, Pa. Prvi je tajnik že več let in zadnji blagajnik tudi več let tamkajšnjega društva SNPJ. Zelo sta me presenetila s posetom. Oba sta naprednega mišljenja in vedno pripravljena pomagati, kadar gre za koristi delavstva, čeravno sta tudi hudo prizadeta radi depresije. Posebno Štrubelj jo je okusil. Vsi trije smo skupaj v eni vasi zrastle in bi si imeli dosti povedati, ampak časa nista imela, ker sta se morala hitro vrniti. Človeka zelo razveselili, ko v bolni dobiva obiske od znancev in prijateljev. Hvala vsem za obiske in pismene pozdrave. Že komaj čakam, da bi mogel spet na delo in v naravo. Upam, ako ne pride kaj posebnega, da se bo moja želja uresničila v kratkem.

Na 28. sept. je šlo (30 milj od tu) 5000 jeklarskih delavcev na stavko pri Werton Steel Co., Werton, W. Va., za priznanje unije.

V tukajšnjih jeklarnah, kar se tiče unijske, gre zelo počasi. Postojanke so organizirane, ampak v unijo pa zelo malo pristopajo. Vzrok je boječnost. Družba ima vpeljano pokojnino, za katero se vsi stari delavci boje. Priliznjencev je mnogo in kompanijska tunija je zelo dobro utrjena med delavci, tako da ima prava unija zelo težko delo za organiziranje. Vse drugače je pa z rudarji v teh krajih. Oni so izrabili priliko in so 100-odstotno organizirani.

Dne 28. sept. so se pričela v Clevelandu pogajanja za ureditev lestvice, da bo odgovarjala tukajšnjim razmeram. Sedaj je večina uradnih stolčkov pri distriktih praznih, samo bivši predsednik je še stari. V decembru bodo volitve za nove uradnike. Zda imajo priložnost, ker so uradi prazni, da si izvolijo uradnike, pa naj bodo politiki ali karkoli, samo da bodo za interese unije in članstva.

Pasivnost pri društvu 13 SNPJ bo skoro izginila, ako bo res pričel Stanley rov z obratom na 1. okt., kot se poroča. To bo zelo vesela novica, kajti so še člani, ki že leto in več niso delali. Nekateri tovarne v bližnjem Wheelingu, W. Va., so pričele deliti počitnice, posebno ženskam. Drugi pa še nekoč tudi po 6 do 7 dni delajo. Kje je Nira?

V nedeljo, 8. okt., ob 7. zvečer se vrši seja od okrajne organizacije soc. stranke v društvu dvorani. Ker bo to zadnja seja pred volitvami, zato se opozarja vse somišljenike in člane kluba št. 11, da se te važne seje udeležijo. Kajti seja bo zanimiva in vsak je dobro došel.

Ker je klub št. 11 dosedaj vsako zimo prirejal igre, zato se vabi članstvo kluba, da se gotovo udeležijo seje v nedeljo, 15. okt. ob 10. dopoldne. Treba bo ukreniti in rešiti mnogo važnih zadev radi bodočih priredb, volitev itd. Raztegniti bo treba tudi več aktivnosti v prid pokreta.

Pazno in nepazno čitam dopise nekega Fr. Kovacicha iz Minnesote. On se ne izrazi, kaj je in kam spada. Po njegovi pisavi se vidi, da še ni nič storil v prid delavstva. To je, da bi kaj organiziral karkoli ali vsaj poskušal. Samo sanja in sanja, kar ni vse skupaj nič. Vem, da je tam polje kot drugod, če ne še večje. S sanjami ne bo nič. Oprijeti se je treba dela in nam pokazati, kaj se lahko naredi, potem bomo pa sledili. Piše se lahko, ampak delo, to je vprašanje. Fantazije o Afriki, Indiji in Rusiji bi se opustile in nadomesti naj se jih s kakim resnim delom v Minn., potem bomo pa rekli: "Saj res nekaj zna", ne prej.

Joseph Snoy, 13.

Draginja in naše zabave

Sharon-Farrell, Pa. — Jesen je tu in zima prihaja za njo. Preskrbeti je treba premoгаа, pa je ta črna pošast tako poskočila v cenah, da je grdo. Spomladl smo dali za tono \$3.50, sedaj je pa že \$5.50. Videti je, če nam mogotci primaknejo en krajcar na eni strani, da nam hočejo na drugi strani vzeti dva nazaj.

Ravno tako se je podražil živež. Moka je bila spomladl \$1.39 sto funtov, sedaj je sto funtov moke že \$3.69. Seveda ni ena najboljših, pa je dobra. Tako, varčevati bo treba pri kurjavi in z živežem. Kot navadno smo takl od zadak kot po hrbtu. Letos bom polovico premoгаа manj kupil kot lani; ostalo mi ga je še lanskega par bušljev. Mesto tega pa bom kupil več grozdja, da si "ga" bom več naprčal, kajti letos mi je prehitro zmanjkalo. Če je vino dobro, kaj hitro poi-de, hitreje ko premoгаа. Isto naj storijo tudi drugi, ako jim tako kaže, pa bomo hodili eden k drugemu v vas. Pa tudi na naših veselicah ga bo dovolj, ki se bodo sedaj vrstile ena za drugo.

Prvi jesenski ples v Slovenskem domu bo v soboto, 14. okt. Prireja ga pevsko društvo "Slovac." Posetite to zabavo v obilnem številu, kajti nekdo, ki bo tako srečen, bo dobil petdolarski zlatnik.

Druga zabava s plesom bo v soboto, dne 28. okt., tudi v Slovenskem domu, ki jo prireja dru-

štvo "Slovenec" št. 262 SNPJ. Opozarjajo se vsi člani, da se udeležijo. Prebitek gre v korist društvene blagajne, ki je prazna.

Tretja jesenska zabava ali ples bo enkrat v novembru, istotako v Slovenskem domu. — Tudi pevski zbor bo letos imel svoj koncert, da pokaže javnosti svoje zmoglosti. Gotovo boste težko pričakovali koncertnega dne. Malo potrpite — kmalu pride.

Anton Valentinčič.

Neomnovane kritike

West Allis, Wis. — Čitali smo v Prosveti, da nas v bližnji bodočnosti obišče rojak Louis Adamič, naš znani pisatelj, ko se bo mudil na predavateljski turi po Ameriki. Govoril bo o odnosih priseljencev z ozirom na sodobne ameriške razmere. To vest smo vzeli z veseljem na znanje. Adamič je moj ožji rojak. Od njegove rojstne vasi Blato do moje (Spodnje Brezove) je komaj pol ure hoda. Dobro poznam njegovega očeta in strice. Poznal sem tudi njegovega starega očeta. Trgovali so z lesom in žitom ter drugimi poljskimi pridelki, zato so bili poznani po vsej okolici.

Dobro mi je znana tudi Praproška graščina, mimo katere sem hodil kot deček v praproški mlin, ki stoji blizu graščine, po domače imenovan Garvasovo veleposestvo. To pa je bilo pred okrog štiridesetimi leti, torej prej ko je bil Lojze rojen. Ponosen sem, da prihaja iz našega kraja, kajti on nam dela čast in je mnogo obetajoč za delavsko izobrazbo. Zato tudi težko pričakujem svidenja z njim. Le tako naj gre naprej po začrtani poti in uspeh bo gotov. Mi smo pripravljeni storiti kar je v naši moči, da mu pripomremo do večjega uspeha; na starokrajsko nevoščljivost se ne bomo ozirali.

Zadnje sem napisal zato, ker sem čital v starokrajski reviji "Svoboda," št. 6-7, '33 (junij-julij), stran 291, kjer neki "—č" kritizira Adamičovo delo "Smeh v džungli." Pravi sicer, da "ne misli zmanjšati" Adamičevega dela, dostavlja pa, da je Adamič nedosleden in "ne ve kaj prav za prav hoče." Nadalje mu predbaciva razne pomote in pomanjkljivosti. Revija "Svoboda" je dobra publikacija, ki prinaša izoborno in zelo podučljivo gradivo. Priporočam rojakom, da si jo naročijo. Naroča se pri Proletarcu. Kritiki "—č" tudi ne bo škodoval Adamiču z njegovo kritiko.

Louis Adamič je že povedal v javnosti, kaj ga je gnalo v rojstne grude. Srečen je bil, da je šel v svet in dobil širok vpogled v razmere. On je izjema med nami, ki smo šli v Ameriko z naročilom, naj plšemo in pa pošljemo kaj dolarjev. Kritiki "—č" tudi pravi, da je Adamič silno vase zaljubljen in da se zelo precenjuje. Tako pisanje se mi nikakor ne dopade. Ko je bil lani Adamič v domovini, smo čitali, da so tamkajšnji pisatelji in sodrujniki rekli, da je preskromen, sedaj pa čitamo o silni samozaljubljenosti. Kakšna logika!

Ako je kritika na mestu, ako je stvarna, je dobrodošla, če pa je samopašna, je škodljiva, ker se z njo drugače ne doseže kot s sovraštvom in se zmanjša vrednost dela. Največja napaka med nami Slovenci je stara navada, da v življenju radi mečemo polena pod noge kulturnemu delavcu, kakor hitro pa zatise oči, ga pričnemo povzdigovati v deveta nebesa.

Joe Radelj, 16.

Smrtina kosa

Cleveland, O. — Dne 28. sept. je nagloma preminul John Barbič, brat Franka Barbiča, rojen 3. nov. leta 1888 v vasi Hrastje, občina Cerklje ob Krki, Slovenija. V Ameriko je prišel leta 1907. Bival je v Clevelandu in Sheboyganu, Wis. Prošlega 11. aprila ga je zadel mrtvoud, narkar se mu je zdravje počasi vrčalo in upal je, da se kmalu vrne na delo. Toda drugi udarac mrtvouda mu je vzel življenje.

Pokojnik zapušča v starem kraju očeta Ivana in sestro Franciako, v Libraryju, Pa., sestro Mary Simcich in Anno Arhnavar, v Washingtonu, Pa., sestro Rosie Podboj, v Clevelandu, O., brata Joe in Franka in na Avelli, Pa., brata Mika. Bil je

član organizacije Maccabees "Carniola Tent" št. 1288 in mostojnega društva "Loška lina," kateri sta mu oskrbeli poro in pogreb, ki se je vršil civilnih obredih pod vodstvom pogrebneга zavoda A. F. S. dne 30. sept. popoldne. Ta pokojnika je bilo upepel Blag mu spomin!

Anton Jankovič.

Vabilo na protestni sho

Pittsburgh, Pa. — Tuka bo vršil v ponedeljek, dne 9. tobra, velik protestni sho fašističnemu terorju v New v Carnegiejevi glasbeni ni na Federal in Ohio str., Pittsburgh, Pa. Pričetek zvečer. Dolžnost ameriških goslovanskih delavcev je protestirajo proti nasilstvu delavstvom kjerkoli. Sličen ror se vrši tudi v Jugoslaviji. Zato naš odbor zdrfronte poziva vse naše delv okolici, da pridejo na ta

Anton Horvat, tajnik.

Ekssekutiva ADF nagla nov idejni nazo

Pravi, da je konec individualne dobe, v kateri se deracija razvijala. V letu izgubila nad 400,000 nov

Washington. — (FP) — inpedeseta konvencija Amerdelavske federacije se vršis, ko se premiče naše strijsko življenje individualma, v katerem se je do razvijalo, v dobo grupnetrole v interesu skupnosti.

S tem stavkom se priporočilo ekssekutivne fedeleitni konvenciji, ki je p zborovati zadnji ponedeljhotelu Willard.

"Sedanji prehod in prditev novim razmeram zahtav spremembo kontrolnihvov iz duha sebičnosti inflikto v usmerjenje, ki bnelo na znanstveni podlaginteresus industrijskega splošnega dobrobitja," naje ekssekutiva. "To revednarno preusmerjenje v nju skušamo doseči na pčen način — preusmerjenideje, da posamezna grupko uspeva na račun ostannazor, da je stalni napredsamezne skupine odvise napredka vseh skupin, komeni, da je napredek mo v ravnotežju."

Ekssekutiva pravi, da sprejetju industrijskega na, pri katerem je uspeključitvijo 7. a) točke, kotirala vse svoje sile v delnji za organiziranje klanežkih industrijah — vski, oljni, avtni, tekstilničuka. "Napredek do se bil tako velik kakor smokovali," pravi poročilo, vpa daje organizatorjem ma za nadaljnje delo. Ektiva posebno hvali prostokipomaga rednim orgtorjem.

Ob koncu avgusta je federacija 2,126,796 članosko leto pa 2,532,261. Izejeto je nad 400,000 čl.Leta 1920 je štela največ, 740 ali skoraj polovico vnov kakor letos. Veliko članov, ki bodo pričeli plaasement v septembru, tčilo ne vključuje. Številunij, ki so sicer vključeni poldrugim milijonom novonov, je 340, katerim je fedja izdala čarterje, članstpa pokazalo šele poročileno leto.

Nazadovanje federacijnem letu pa je vsekakor in bi bilo zdato pod dvemljonoma, če bi ne bilo "deala" in unijskih kamp

S pravilniki federacijdovoljna, ker določajo pdelovnik in preizkize plačdi izključujejo organizatlavstvo od zastopstva pstaviljanju mašinerije za nje pravilnikov, proti čemp federacija pritožuje. Za p njo zimo zahteva skrajšajlovlnika na 30 ur na tedne uposil čim več delavce nove apropiacije za podp brezposelnih.

All ste naročeni na d "Prosveto"? Podpirajte v

J. B. Matthews, predsednik protivojnega kongresa, ki se je vršil zadnji teden v New Yorku.

Naša napredna fronta

Kadar govorimo o naprednosti, imamo v mislih predvsem dvoje glavnih skupin, ki sta vsled naprednosti si miselnosti in naprednosti medsebojnega boja. Pri tem pa radi pozabljamo, da sta obe skupini v glavnem razdeljeni na dve različni boji: prvenstvo in nadvlado. Med različnimi skupinami reakcionarnega tabora ni razlik bistvenega značaja, pa na drugi strani obstojne razlike med glavnimi skupinami v naprednem taboru. Napredni tabor je razdeljen na dve različni skupini: ena je razredno-zavedna, druga pa ne. Razredno-zavedna skupina, ki se ne zadovoljujejo s svojimi naprednostmi prvih, zahtevajo, da mora biti napredni tabor usmerjen v razredno-zavednih idejah. Ta skupina, čije ideologije so podobne oni starodavne predvojne liberalne, pa to zahtevajo odklanja, ker ne prija njeni miselnosti in njeni politični neopredelnosti. Zaradi teh bistvenih razlik vlada med obema skupinami precej hladno medsebojno razmerje, ki se sempatja ne ogreje, kadar je treba nastopiti napredno borbeni naproti, do česar pa je redkokdaj. In dočim je skupina vsled svoje miselnosti in svoje politične neopredelnosti bolj ali manj pasivna, med napredno-zavedno skupino je druga skupina, kar preveč razredno-borbeni in mnogo bolj aktivna v tem, da v obramba naprednega je predvsem v njenih ro-

le-ta nenadoma končan in je bila njihova udeležba postala seveda nepotrebna. To velja v večji ali manjši meri za obe skupini v naprednih vrstah, predvsem pa za prvo, in za vse naše nasebine v Ameriki. Vzemimo na pr. clevelandsko situacijo. Kakor je bilo pred leti, tako je tudi danes: nekaj posameznikov, delavsko-naprednih mož, idealistov, stoji osamljenih na prednji straži naprednjakega tabora, kjer morajo sami odbijati napade vse drugače organiziranih in složenih nazadnjakov. In ne samo to: za nameček morajo poslušati še razne očitke tistih naprednjakov te ali one struje, ki se drže med bojem v varni razdalji. Slednje seveda na vse načine opravičujejo: ta ima trgovino, oni je obrtnik itd., zato se boje zamere, ki bi jim utegnili škodovati, jim odjesti zaslužek. Toda mnogi drugi pa sploh nimajo nobenega tehtnega opravičila za svojo pasivnost: zamere se boje predvsem zaradi svoje lagodnosti in lenobe, svojo energijo hranijo za druge stvari, za osebne svrhe, dočim prepuščajo obrambo naprednega tabora tistim redkim možem, ki se ne boje zamere in jih ni strah pred bojem. Delavsko-napredni struji v čast pa je priznati, da je v njih vrstah manj takih lagodnežev in lenuhov kot na pr. v vrstah "zgodnj napredne" struje; sicer je pa ta (socialistična) struja številčno mnogo šibkejša, torej ni čudno, da je v njenih vrstah manj takih pasivnežev in mlačnežev.

Boj, ki se bje med obema našima taboroma, je torej na naši strani predvsem na ramah manjših, bojevitih in idejno bogatejših skupine, dočim je druga skupina najrajši v pasivi; v bojnih vrstah jo vidiš le tedaj, kadar nasprotniki ranijo njeno samoljubnost ali ogražajo njene osebne interese; načelnosti ta skupina ne pozna mnogo, če sploh kaj. Iz tega nujno sledi, da se nahaja manjša, socialistično usmerjena skupina naprednjakov v res nezavidanem vrednem položaju, še slabše pa je za tiste poedince te grupe, ki so primorani sami voditi boj proti nasprotnikom. Le-ti si ne prenehajo nakopavati nove sovražnike na levi in desni, spredaj in zadaj, dočim so njihovi tovariši v ozadju zavarovani pred tem s svojo bolj ali manj očitno pasivnostjo. Slednji pri tem seveda ne pomislijo, kaj bi se zgodilo, če bi se teh par borcev omagalo, podleglo razočaranju in malodušnosti, in da je silno žalostno, ker je vsa obramba odvisna od nekaterih posameznikov, ki se nahajajo neprestano pod ognjem ne le nazadnjakih hord, temveč tudi janičarjev. Kaj bi se zgodilo v takem slučaju? Odgovorite si sami, odgovor je lahek. Da se kaj takega lahko zgodi, mi bo seveda pritril vsakdo, ki pozna situacijo. Ni lahko vzdržati leto za leto v takem neenakem boju, kjer se nepošteti in zahrbtni sovražnik poslužuje najbolj umazanih in ogabnih sredstev, samo da bi uničil to prednjo stražo našega naprednjstva! In če prištevamo k temu še nerazumevanje v lastnih vrstah, se kar nič ne smemo čuditi, če tak borec nazadnje obupa ter razočaran vrže puško v koruzo.

Najbolj žalosten del zgodovine našega naprednjstva je pa poglavje o janičarjih. To so nekleni, malenkostni, strašno osebni in neznajni ljudje, ki se vrinejo v prvo ali drugo skupino naprednega tabora iz prikritih namenov, brez kakšnega pravega prepričanja. Ti ljudje so osebno strašno občutljivi in prav tako zaljubljeni sami v sebe, torej skrajno osebni in samoljubni. Razšli jih, da sam ne veš kdaj. In čim je njihovo samoljubje užaljeno, bodo uskočili odkrito ali prikrito k sovražniku ter z janičarsko zagrenjenostjo napadli svoje bivše tovariše; pri tem pa daleč prekašajo sovražnika v mržnji do nasprotnika, zahrbtnosti in umazanosti. Njihov boj je seveda čisto osebna gnanja, plod osebne zamere, velja v vseh slučajih enemu izmed tistih osamljenih borcev, ki je morda topil čez pot njihovih osebnih ambicij, ali ranil njihove

ve občutljive, samoljubne dušice, škoduje pa celotnemu gibanju. Janičarji tega seveda ne marajo videti, kajti njihovo geslo je: Mi se moramo maščevati, pa če hudič vzame vse skupaj!

V metropoli bi lahko naštel precej takih janičarjev, odkritih in skritih, ki so mnogo škodovali predvsem delavsko-napredni grupi, zasejali vanjo razdore in osebnosti ter jo deloma porinili v nekakšno mrtvilo. Pri tem razdalnem delu, ki so ga vodili čisto osebni in vse prej ko pošteni in čedni nagibi, jih je pa doletelo nekaj, o čemer niso vodili računa v svojih od sovraštva zastrupljenih možganih: popolna izguba ugleda in vpliva v naši javnosti sploh. Kar pogledmo okrog sebe in videli bomo precej takih "mrtvecev," ki so imeli nekoč v naši javnosti mnogo ugleda in dosti vpliva, danes pa so za to javnost bolj ali manj mrtvi, pozabljeni, zavrnjeni, čemur je krivo samo in edino le njihovo janičarstvo. Tudi nasprotnik zaničuje odpadnike!

Taki janičarji se vrinejo v vsako gibanje in obvarovati se jih je res težko, kajti zaviti so v ovčjo kožo in človek jih ne more takoj spoznati. Ščasoma seveda pride na dan njihova volčja natura, nato sledi boj, razdori in počobno, dokler volk ne pade pod klap. Predno je volk odpoden, je seveda napravljeno nekaj škode, toda če je gibanje zdravo, to škodo prej ali slej preboli, dočim se mora volk politikati po džungli, zaničevan in preziran od vseh.

Taka je slika napredne fronte v naši slovenski metropoli. Mislim, da se ne razlikuje dosti, če sploh kaj, od onih v drugih slovenskih nasebinah. O tem se lahko prepričamo iz naših časopisov, ki dovolj zgovorno povedujejo, da leži vsa peza boja med naprednostjo in nazadnjstvom v posameznih nasebinah na plečih redkih posameznikov, dočim je večina njihovog tabora nekje v ozadju, od koder malomarno opazujejo nenekaj boj, se navdušujejo za naprednost pri kozarcih ali pa se pričajo med seboj zaradi goših osebnosti. V strelske jarke jih ne dobiš!

Clevelandska situacija je na pr. taka, da bi bilo treba nazadnjakom uničiti samo tisto pečico delavsko-naprednih mož, ki so dozdaj odbili vse njihove napade ter obenem napravili že marsikatero uspešno ekspedicijo v sovražni teritorij, samo to pečico naj bi se jim posrečilo uničiti, in na naši napredni fronti bi utihnila poslednja puška...

Taka je vse prej kot razveseljiva slika naše napredne fronte.

Zadružna konvencija za Kontinentalni kongres
Underwood, Minn. — Konvencija Northern States zadružne lige se je izrekla za Kontinentalni kongres farmarjev in delavcev in poverila eksekutivno, naj se kongresu formalno pridruži in sodeluje v gibanju.

Delo na javnih gradnjah

National Reemployment Service (federalni urad za zaposlovanje) odpravlja sedaj urade v vsaki državi. Ta časna federalna služba, ki je pod Labor departmentom, je bila ustanovljena v posebno svrhu, da primerno izbere delavce izmed onih, ki so zaprosili za delo na javnih gradnjah. To so javne gradnje, odobrene od kongresa pod NIHA (National Industrial Recovery Act). Po tem zakonu ima predsednik Združenih držav pravico potrošiti \$3,300,000,000 na javnih gradnjah. Od te vsote je \$400,000,000 namenjenih za gradnjo cest, ki se že gradijo v mnogih državah. Projekti za javne gradnje vsakih vrst se odobrujejo od časa do časa.

Federalna uprava za javne gradnje izbira delavce za gradnje, ki se vršijo v tem ali onem kraju, iz seznamov kvalificiranih delavcev, predloženih od takih posredovalnic dela v dotičnem kraju ali okraju, ki jih je federalna posredovalnica dela upravičila v to svrhu. Tam, kjer ni državnih ali občinskih posredovalnic dela, bo National Reemployment Service sama organizirala brezplačno posredovalnico za nastavljanje delavcev v onih gradnjah, ki so bile oddane v kontrakt.

Tako imamo v državi New York devet državnih posredovalnic dela (State Employment Bureaus), od teh tri v mestu New York, kjer se delavci smejo prijaviti za delo na javnih gradnjah. Dodatno bo National Reemployment Service odprla urade v 49 counties te države. Trinajst izmed teh že deluje in nastavlja delavce za delo na cestnih gradnjah, za katere so bili oddani kontrakti že za \$22,000,000.

Uradi od National Reemployment Service bodo imeli informacije že vnaprej glede javnih gradenj, dovoljenih v dotičnem okraju. Oni bodo tudi v dotiki z uradi za javne gradnje države, okraja ali mesta, z lokalnimi kontraktirji, delavskimi organizacijami, poljedelskimi združenji, enotami in drugimi organizacijami.

Registracija prosilcev za delo na javnih gradnjah

Način, ki ga je National Reemployment Service odredila za nastavljanje delavcev, je, da se povabi na razgovor vsakega prosilca, da se ugotovi, kako izkušnjost ima, da li je sposoben za dotično delo, da li je zdrav itd. V registracijsko karto se vpišejo sledeči podatki: Ime, adresa in telefonska številka, starost, visočina in vaga, zakonski stan, koliko družine ima, kje rojen, koliko plače pričakuje, narodnost staršev, koliko časa biva v dotični državi, county oziroma mestu, da li je veteran z družino, da li spada v kako unijo, da li je ameriški državljan oziroma da li ima prvi papir, koliko šole ima, da li zna angleški

in druge jezike, da li je bil izurjen v kak posebni stroki, kje je delal poprej, koliko je dobival in priporočila.

Najboljše je registrirati se čim prej mogoče. Treba je pa posvariti prosilce, da je možnost dela takoj na javnih gradnjah še prej omejena. Oni, ki že delajo nekje, naj se ne registrirajo: sploh bodo zavrnjeni. Treba je tudi naglašati, da se amejo registrirati le delavci v dotičnem kraju, kjer se javna gradnja vrši. Zato je najbolje, da nezaposleni ostanejo tam, kjer živijo. Pri izbiranju delavcev imajo prednost najprej bivši vojniki z družino, potem ameriški državljanji oziroma oni, ki imajo prvi državljanski papir, kateri stanujejo v istem kraju ali okraju, in končno ameriški državljanji oziroma oni s prvim papirjem, ki stanujejo v isti državi. Kakor se vidi ni nikake razlike med ameriški državljani in inozemci, ki imajo le prvi državljanski papir. To pomenja, da inozemec s prvim papirjem ima prednost pred ameriškim državljanom ki ne stanuje v istem kraju, kjer se gradnja vrši.

Upa se, da bodo javne gradnje, ki se oddajajo, v čim dalje večjem številu, absorbirale v bližnji bodočnosti veliko število nezaposelencev. — FLIS.

Divjanje legionarjev

Pustolovščine zborujočih bivših vojakov so nalikovale karnevalu na divjem zapadu

Chicago. — Ameriška legija, ki ima zaključiti svojo konvencijo v petek, je imela čikaški downtown popolnoma v svoji oblasti zadnje štiri dni. Kar so počenjali pijani legionarji na ulicah in v hotelih, je presegalo vse meje človeške dostojnosti. Policija je bila brez moči in promet je bil tako desorganiziran, da je bil obisk downtowna nemogoč in malokdaj je bil varen pred razsajajočimi divjaki in pijanimi prostitutkami, ki so v celih trumah spremljale legionarje po mestu.

Legionarji so prevračali avte, skakali v taksije in električne vozove, ne da bi plačali voznino, insultirali konduktorje, polivali z vodo ljudi, streljali iz toplov, skakali napol nagi po cestah, jezili konje v galopih in kurili z zaboji in papirjem na ulicah, da je bil ves downtown v dimu. Krik je bil tak, kakor da je ves "loop" norišnica. V lobijah največjih hotelov so imeli konje in mule. Nesnaga in škoda, ki so jo povzročili, je ogromna. Nekoga policaja so alekli, mu pripeli policajsko zvezdo zadaj na spodnje hlače in ga spodili domov.

Vse to pa so lokalne oblasti in časopisi vzeli za dobro, češ, naj imajo fantje veselje, saj so to le "good natured pranks of our soldier boys".

Več "junakov" je plačalo te svoje pustolovščine. Enega je zadela kap v paradi, ko se je raz-

buril do skrajnosti; obležal je mrtve na cestnem tlaku. Več drugih, ki so plezali po svetilniških drogih in stenah, je padlo in si zlomilo roke ali noge.

ROOSEVELT SE VEDNO KOLEBA Z INFLACIJO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

like sume — za enkrat namerna vlada potrošiti za nabavo ilveža in obleke ter premoga 75 milijonov — bo biznis izdatno trpel. Koliko bodo prizadeti manjši trgovci, je odvisno od količine "dobrodelnega" biznisa. Vsekakor bodo bolj prizadeti veletrgovci in verižne trgovine, ki imajo največ tega biznisa. Na dobičku bodo seveda farmarji, ker upa vlada a to potozo preprečiti novo strogostjo cen.

To je očitno tudi Rooseveltov odgovor Greenu, ki ne vidi nič manjšo oziroma še hušje brezposelnost kakor je bila zdaj zimo. Na podlagi federacijske statistike, ki je konservativna, je brez dela še vedno nad enajst milijonov delavcev. Na zimo bo po njegovi sodbi ob delo en milijon oseb. Marca meseca jih je bilo po Greenovi izjavi trinajst milijonov, po nekaterih drugih statistikah nekaj milijonov več.

Na vprašanje, kdo bo skrbel za te milijone, ki so veliko na abšem kakor so bili pred enim letom, sta odgovorila Roosevelt in njegov reliefni administrator Hopkins z ustanovitvijo vladne živčne korporacije. Za mesec oktoba je Hopkins nakazal 14 državam tudi četr milijona za ohranbo brezdomcev. Vse to pa je le kaplja v morju velike miserije.

S pravilniki in plavimi orli vlada dosedaj ni napravila velike vdolbine v strohnelo telo kapitalizma, dasi si to močno prizadeva. Rooseveltova popularnost je v zadnjih par tednih upadla za več točk. Padla je veliko radi tega, ker vlada a svojim programom nima uspeha pri zajezenju cen in zvišanju plačila. Najbrž ga tudi ne bo imela, dokler bo smatrala ta program za nekaj "prostovoljnega". Kadar bo smela to masko in smatrala sebe za upravitelja bankrotiranega kapitalizma, bo pri izvajanju svojega programa imela več uspeha, vsaj pa se iznebila iluzije.

Urednik se potegnil za tiskarske delavce

Washington. — Edward Keating, urednik železničarskega glasila Labor, je na zaslišanju o pravilniku za tiskarsko in časopisno industrijo urgiral skrajšanje delovnika na 30 ur.

V letošnjem avgustu je bilo v tej industriji 28% tiskarskih delavcev brez posla, leta 1929 pa štiri odstotke. Delavski stroški — plače — so pred štirimi leti znašali 13.9% od celotnih dohodkov, ostalo je šlo za material, druge produkcijske stroške in za profite. Znižanje delovnika na 30 ur bi pomenilo zvišanje za osem odstotkov, je rekel Keating.

Obresti breje bolj in bolj

New York. — Medtem ko se med ekonomski vleče debata, če je sedanji sistem sploh mogoče pokrpati brez delnega črtanja dolgov in znižanja obresti, slednje tirjajo vedno več narodnih dohodkov.

Journal of Commerce poroča, da so bila izplačila obresti v zadnjem juliju še višja kakor pred enim letom in bo skupna suma ob koncu leta presegla lansko, ki je bila rekordna.

Kriza jake delavce, farmarje in trgovce, le upniki, lastniki zadolžne in bondov se debelijo.

Postni nadomestniki zahtevajo plačevanja orla

New York. — Stric Sam se zanima za vse, le na svoje delavce je pozabil, predvsem na poštne nadomestne klerke in pisarniške, katerim je prava mačeha. Na teden zaslužijo le po par dolarjev, sedem dolarjev je že veliko, ker delajo le po par ur, včasih še toliko ne, dasi se morajo redno prijaviti.

Njih unija, ki je bila ustanovljena pred nekaj meseci, od vlade zahteva, da tudi za svoje delavce raspise plačevanja orla, pravilnik, ki bo vsaj toliko dober kakor so pravilniki, katere diktira privatnim industrijam. Enako zahtevajo tudi druge organizacije vladnih uslužbocev.

Revolucija na Kubi: Carlos Machado (drugi od leve), brat upadnega predsednika Kube, v trdnjaskem zaporu.

AVTOBIOGRAFIJA AMERIŠKEGA PRISELJENCA
Poslovenil Stanko Leben

U.S. Navy